

Innkalling: Instituttstyremøte nr 5/2015

Dato: 11.12.15 Tid: 9:00 – 11.30 Sted: Rom U016, Geologibygningen

Deltakere:	Tilstede	representerer	Meldt forfall
Brit Lisa Skjelkvåle Annik M. Myhre Gro Gunleiksrud Haatvedt		Instituttleder Institutt nestleder Ekstern representant	
Jón Egill Kristjánsson Lena Merete Tallaksen Carmen Gaina Jens Jahren Jon Ove Methlie Hagen Valerie Maupin		Vitenskapelig ansatt Vitenskapelig ansatt Vitenskapelig ansatt Vitenskapelig ansatt, vararepresentant Vitenskapelig ansatt, vararepresentant Vitenskapelig ansatt, vararepresentant	
Kari Alterskjær Kjersti Gishnås Kjetil Schanke Aas		Midl. vitenskapelig ansatt Midl. vitenskapelig ansatt, vararepresentant Midl. vitenskapelig ansatt, vararepresentant	
Michael Heeremans Ann Helen Lang Maarten Aerts		Teknisk/administrativ ansatt Teknisk/administrativ ansatt, vararepresentant Teknisk/administrativ ansatt, vararepresentant	sluttet permisjon
Eivind Straume		Student Student Student, vararepresentant Student, vararepresentant	
Åsgeir Seland		Referent	
Anne Cathrine Modahl		Administrativ leder	
Helge Hellevang		Instituttverneombud	
*de som er merket med lys grønt er valgte representanter			

Instituttstyremøte 5/2015

11. desember 2015 kl. 9.00-11.30

Sted: Undergrunnen 016

Agenda styremøtet

Sak 2015/33 Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 2015/34 Godkjenning av referat styremøte 4/2015

Sak 2015/35 Oppsummering av strategidiskusjonen – veien videre

Sak 2015/36 Endelig budsjett for 2016 samt langtidsbudsjett for perioden fram til 2021

Sak 2015/37 Forslag til styremøtedatoer 2016

Sak 2015/38 Orienteringssaker

- a) InterAct – fakultetets revisjon av bachelor- og masterutdanningen
- b) Status på våre store sentere, samt ERC'er
- c) Instituttseminar 7.-8. januar
- d) Orientering om framdrift på stillinger
- e) Foreløpig informasjon om tildelinger på prosjekter fra NFR
- f) Ny representant for midlertidig ansatte i styret

Sak 2015/39 Eventuelt

Vedlegg:

Sak 2015/33 - Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak:

Instituttstyret godkjenner innkalling og saksliste

Sak 2015/34 - Godkjenning av referat fra styremøte 4/2015

Forslag til vedtak:

Instituttstyret godkjenner referatet

Sak 2015/35 - Oppsummering av strategidiskusjonen – veien videre

Utkast til oppsummering av diskusjonen om stillingsplan for instituttet fra styremøte 4/2015 ligger som eget vedlegg til styrepapirene.

Noen av seksjonene har allerede startet en prosess for å diskutere prioriteringer for deres fagområder.

Neste trinn er å ta prosessen ett skritt videre på Instituttsamlingen på Leangkollen 7.-8. januar.

Forslag til vedtak:

Instituttstyret godkjenner det framlagte referatet fra strategidiskusjonen på styremøtet 4/2015 (evt med endringer som foreslått) og tar til orientering informasjon om videre prosess

Sak 2015/36 Endelig budsjett for 2016 samt langtidsbudsjett for perioden fram til 2021

Budsjett 2016

Institutt for geofags rammetildeling for 2016 er på 80,439 millioner. Dette er en oppgang på 2,234 millioner og er økning på 2,9 % fra 2015. Det varslede kuttet på 1 % er tatt på fakultetsnivå og har derfor ikke påvirket vår rammebevilgning.

En økning i rammen trenger ikke nødvendigvis bety mer frie midler til instituttet. Økning i husleie eller tildeling av flere rekrutteringsstillinger kan tilsynelatende se ut som en økt ramme, men disse tildelingene har en tilsvarende kostnadsside. Det som er mest interessant når vi ser på rammetildelingen er derfor hvor stor økning vi har på resultatene våre.

Rammetildelingen er basert på et glidende snitt av de tre siste kjente produksjonsår. Tildelingen for 2016 baseres på produksjon fra årene 2012-2014. Inntektene er beregnet ut ifra forventet produksjon av studiepoeng, doktorgrader, publikasjonspoeng og inntekter på NFR- og EU-prosjekt. Dette er de såkalte resultatbaserte indikatorene. I tillegg kommer de mer faste inntektene som studieplasser, rekrutteringsstillinger og internhusleie.

Økning på **resultatbaserte indikatorer på 8,4 %** fra 2015 til 2016. Økningen utgjør 2,313 millioner, hvorav 419 000 kroner er høyere studiepoengproduksjon og 1,894 millioner er resultat av høyere inntekter på NFR- og EU-prosjektene våre.

Økning i **Geofags rammetildeling** er på totalt 2,234 millioner. Våre økonomer (3,5 årsverk) lønnes nå på fakultetet. Dette utgjør til sammen i overkant av 2 millioner kroner som fakultetet har inndradd, men vi får en tilsvarende reduksjon på våre lønnskostnader.

Samlet har vi derfor økt de frie midlene med i overkant av 4 millioner.

Langtidsbudsjettet 2016-2020

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rammebevilgning KD	66 916	78 208	80 439	81 670	82 274	82 469	85 648

Forutsetningene som ligger til grunn for rammebevilgningen i langtidsbudsjettet er som følger:

- **EU-inntekter** har økt betraktelig de siste årene. Vi har i dag en forholdsvis stor portefølje av rammeprogramprosjekt som bidrar til den forbedrede økonomien på Geofag. I inntektssimulatoren har vi registrert aktive prosjekt både på Geofag og CEED. I tillegg har vi lagt inn en del fiktive EU-prosjekt. EU-inntektene er vanskelig å forutsi. Vi har budsjettert denne posten nøkternt og er forsiktig med å legge inn for optimistiske prognoser da inntekter på våre EU-prosjekt gir voldsomme utslag i bevilgningen til Geofag. EU-inntekter i 2019 og 2020 gir ikke uttelling på inntektssimulatoren for perioden 2016-2020.

- **NFR-inntektene** har mer enn doblet seg fra 2012 til 2015. I inntektssimulatoren har vi lagt oss på en økning fra 2016 som inkluderer CEEDs prosjektportefølje.
- **Doktorgrader** gir litt færre inntekter i langtidsbudsjettet, da rekordåret med 25 disputaser i 2012 faller ut av beregningsgrunnlaget fra 2017. Vi legger inn en forventet vekst fra 2020 fordi vi antar en økning som en følge av økt antall prosjekter og at CEEDs PhD kandidater vil begynne å bli ferdige.
- **Studiepoengproduksjon** forventes på samme nivå som i 2014. Studiepoengproduksjonen har økt betraktelig de siste årene og vi legger ikke inn ytterligere økning.
- **Studieplasser og internhusleie** er lagt inn i henhold til fakultetets tildeling.
- **Rekrutteringsstillinger** er lagt inn i henhold til bevilget antall, 25 stykker. Dersom vi får flere eller færre utover i langtidsbudsjettet, vil vi korrigere lønnsbudsjettet da dette er et nullsumspill.

I tillegg til rammebevilgningen har vi lagt inn en forventning om følgende midler fra KD:

- PGP med årlig bevilgning på 2,75 millioner i hele langtidsbudsjettperioden
- SEM, siste innbetaling på 3,5 millioner fra fakultetet kommer i 2016 (har en tilsvarende kostnadsside)
- 200 000 pr år i ekstrabevilgning fra fakultetet, for eksempel Studiekvalitetsmidler eller Likestillingsmidler.
- Fra leiestedene forventer vi 4 millioner i samlede inntekter i perioden 2016-2020.
- Studentene innbetaler 280 000 pr år i egenandel på felt og ekskursjoner
- Geofag har ansvar for fakultetets IT-funksjon. Flere ansatte lønnes av Geofag, men har sin arbeidsplass på fakultetet. Vi mottar en årlig kompensasjon på 2,6 millioner fra fakultetet for dette.

Vi har lagt inn økning i nettobidraget på prosjekter fra 2016 fordi prosjektene etter hvert blir bedre finansiert slik at instituttet i større grad får dekket sine indirekte kostnader. I snitt viser budsjettverktøyet at vi kan forvente over 18 millioner pr år i nettobidrag fra prosjektporteføljen. Dette er inkludert nettobidrag fra CEEDs prosjekter. Resultat på prosjektavslutning på aktive prosjekter skal ikke budsjetteres, men forventningen om tap på basis skal synliggjøres.

Vi har langt mer enn doblet våre inntekter på NFR og EU i de siste årene og regner det ikke for realistisk at denne økningen skal fortsette i samme tempo i årene fremover. Det er de færreste prosjekt som er aktive i slutten av langtidsbudsjettperioden. Vi har derfor lagt inn fiktive prosjekt for å kompensere for bortfall av aktive prosjekt.

Instituttet har 116 aktive prosjekt i 2016. Dette omfatter ikke de 18 prosjektene som står til avslutning i desember. Av disse er 4 ERC-prosjekt. Vi er i disse dager (desember 2015) i finalen på enda en. I tillegg har vi 5 andre EU-prosjekt. Vi har over 50 NFR-prosjekt. I tillegg kommer prosjekt som er finansiert av NFR, men koordinert av ikke-statlig partner.

Det knytter seg usikkerhet til prosjekttilgang via industrien, grunnet utfordringer i olje- og gasssektoren. Derfor er det også i langtidsbudsjettet færre fiktive prosjekter i kategorien «øvrige prosjekter».

Årsverksutvikling

Stillingskategori	SKO m/navn	2016	2017	2018	2019	2020
Saksbehandler-/utrederstillinger	1065 KONSULENT	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	1363 SENIORKONSULENT	4,2	4,0	4,0	4,0	4,0
	1408 FØRSTEKONSULENT	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3
Saksbehandler-/utrederstillinger Total		7,9	7,8	7,8	7,8	7,8
Undervisnings- og forskerstillinger	1011 FØRSTEAMANUENSIS (førstestilling)	12,3	12,6	12,0	12,0	12,0
	1013 PROFESSOR (førstestilling)	25,6	27,8	26,8	28,4	29,0
	1109 FORSKER (førstestilling)	2,2	1,4	1,2	1,2	1,2
	1198 FØRSTELEKTOR (førstestilling)	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0
Undervisnings- og forskerstillinger Total		41,4	43,0	41,2	42,6	43,2
Ingeniører	1085 AVDELINGSINGENIØR	4,4	4,0	4,0	4,0	4,0
	1087 OVERINGENIØR	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4
	1181 SENIORINGENIØR	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Ingeniører Total		18,3	17,9	17,9	17,9	17,9
Rekrutteringsstillinger	1017 STIPENDIAT	22,8	22,5	21,0	21,8	23,0
	1352 POSTDOKTOR (førstestilling)	6,3	6,5	8,0	7,3	6,0
Rekrutteringsstillinger Total		29,1	29,0	29,0	29,0	29,0
Professor II	8013 PROFESSOR II (førstestilling)	0,8	0,4	0,4	0,4	0,4
Professor II Total		0,8	0,4	0,4	0,4	0,4
Mellomlederstillinger	1054 KONTORSJEF	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
	1475 INSTITUTTLEDER	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Mellomlederstillinger Total		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Grand Total		99,4	100,1	98,2	99,7	100,3

Undervisnings- og forskerstillinger: 20 årsverk er lagt inn i langtidsbudsjettet

- Erstatning for ansatte som går av med pensjon, tilsvarende 6,5 årsverk.
- Professorat i lavtemperatur geokjemistilling fra 2016
- Professorat i tektonofysikk fra 2016
- Professorat i manteldynamikk finansiert av CEED, budsjettert på Geo basis fra 2019
- Vikar for ansatte som er i forskningstermin eller er langtidssykemeldt, 3 årsverk i langtidsbudsjettet
- Lagt inn flere II-ere til erstatning for ansatte som slutter eller skal forlenges

For **rekrutteringsstillinger** har vi lagt inn måltallet som vi er bevilget. I tillegg har vi lagt inn fire årsverk som kompensasjon for diverse forlengelser. Dette er muligens i overkant, men erfaringen tilsier at de fleste i midlertidige stillinger får en eller annen forlengelse i løpet av ansettelsesperioden sin på grunn av barn, sykdom eller andre permisjoner.

Det er lagt inn totale **NAV refusjoner** på 9 millioner. I 2016 er beløpet 2,218 millioner, deretter har vi lagt oss på 1,75 millioner.

Driftsbudsjettet er basert på historiske tall etter at vi iverksatte sparetiltak. Det er ikke potensiale for ytterligere nedskjæringer. Vi har lagt inn 104 millioner i driftskostnader i langtidsbudsjettet, hvorav internhusleie utgjør 54,5 millioner.

Bundne midler er inntekter vi har mottatt eksternt, som ennå ikke er brukt. Det ligger således en fremtidig forpliktelse som det er viktig å synliggjøre. Vi har lagt inn disse forpliktelsene i langtidsbudsjettet.

Investeringer: Geologibygningen er nedslitt og det er ikke midler over eget budsjett til å oppgradere bygningsmassen. Instituttets ansatte sier tydelig i arbeidsmiljøundersøkelsen at de savner sosiale møteplasser. Pr dags dato er det ingen egnede lokaler i bygget for å samle instituttets ansatte for sosiale formål. Vi avventer Eiendomsavdelingen budsjett for 2016. Vi regner med at Biblioteksarealet skal ombygges til læringsmiljøsentere. I dag er det ingen lokaler i bygningen hvor studentene kan samles.

Pr dags dato er ingen av undervisnings- eller møterommene i Geologibygningen på UiO-standard mht AV-utstyr. Eiendomsavdelingen har bedt om en etterslepsanalyse av AV-utstyr. Institutt for geofag har et estimert etterslep på over 2 millioner i forhold til UiO-standard. Vi har budsjettert oppgradering av to undervisningsrom i 2016 og ett i 2017. I tillegg skal vi montere infoskjerm i vestibulen i Geologibygningen.

Investering	Estimert beløp	Estimert tidspunkt	Estimert finansieringskilde
SEM – siste leveranse	3,5 mill	V-2016	MN har bevilget midler
Lattice-Flux	2,25 mill	V-2016	MN overførte penger i 2015, kostnaden påløper V-2016
AV-utstyr i Auditorium 2 og U37A	475tKr	Sommer 2016	Bevilget over eget budsjett
AV-utstyr i Valhall, rom 219	200tKr	Sommer 2017	Bevilget over eget budsjett
Infoskjerm, vestibulen Geologibygn.	25tKr	V-2016	Bevilget over eget budsjett
Strategiske satsninger	8 mill	2019/2020	Forutsetter RBO-midlene kommer som budsjettert

Vurdering av økonomisk utvikling for hele perioden 2016 – 2020 basisøkonomi

Takket være økte inntekter og streng kostnadskontroll, øker handlingsrommet for instituttet. Instituttet er imidlertid helt avhengig av å opprettholde inntektsnivået som er stipulert i budsjettet for å kunne drive instituttet på en tilfredsstillende måte for ansatte og studenter.

Som vist i tabellen vil instituttet klare å komme i balanse i løpet av langtidsbudsjettperioden gitt at inntektsnivået blir som forventet.

Art overført-innt-kost	Artsrapport styringskart	2016	2017	2018	2019	2020	Grand Total
Overført fra i fjor	Overført fra i fjor	6 267	-	-	-	-	15 844
Overført fra i fjor Total		6 267	-	-	-	-	15 844
Inntekter		-	-	-	-	-	-
	Salgs- og leieinntekter	-3 017	-3 017	-3 017	-3 017	-3 017	-19 099
	Leiested	-1 130	-849	-804	-570	-580	-4 326
	Inntekt fra bevilgninger	-86 751	-84 482	-85 086	-85 281	-88 460	-520 309
Inntekter Total		-90 898	-88 347	-88 907	-88 868	-92 057	-543 733
Investeringer		-	-	-	-	-	-
	Investeringer	8 550	2 987	1 795	4 430	7 555	31 069
Investeringer Total		8 550	2 987	1 795	4 430	7 555	31 069
Driftskostnader		-	-	-	-	-	-
	Andre driftskostnader	6 430	5 822	6 696	6 251	5 976	38 327
	Kurs, konferanser og reiser	3 219	4 440	3 440	3 440	3 439	20 816
	Kjøp av tjenester	120	120	120	120	120	720
	Internhusleie	10 910	10 910	10 910	10 910	10 910	65 151
Driftskostnader Total		20 679	21 292	21 166	20 721	20 445	125 015
Personalkostnader		-	-	-	-	-	-
	Fast lønn	54 170	55 366	54 341	55 441	55 916	328 180
	Feriepenger, AGA og pensjon	24 012	24 549	24 114	24 607	24 813	145 858
	Timelønn og honorarer	1 718	1 718	1 718	1 718	1 718	10 289
	Andre personalkostnader	190	1 200	1 400	1 500	1 600	6 073
	Offentlige refusjoner	-2 000	-1 750	-1 750	-1 750	-1 750	-11 250
Personalkostnader Total		78 089	81 083	79 823	81 515	82 297	479 150
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter		-	-	-	-	-	-
	Overhead	-29 400	-26 733	-22 422	-22 051	-22 168	-149 462
	Egenandel	26 545	25 176	18 050	17 247	13 809	124 500
	Frikjøp	-16 103	-17 200	-13 727	-13 816	-11 630	-87 684
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter Total		-18 958	-18 756	-18 100	-18 621	-19 989	-112 646
Prosjektavslutning		-	-	-	-	-	-
	Prosjektavslutning Bidrag	300	300	500	300	300	2 197
Prosjektavslutning Total		300	300	500	300	300	2 197
Årsresultat		-2 237	-1 441	-3 722	-522	-1 449	-3 103
Akkumulert resultat		4 030	2 589	-1 133	-1 655	-3 103	

Vi har budsjettert med **erstatning for fast vitenskapelig ansatte** som går ut i pensjon tilsvarende 17 årsverk. Vi jobber fortsatt med instituttets strategi og bemanningsplan for årene som kommer. En dyktig professor er ikke kun en utgiftspost i systemet, men en person som bidrar til å skape aktivitet, eksternt finansiering og med ekstra inntekter til instituttet.

Deler av instituttet har tilhold i til dels gamle og nedslitte lokaler. Det er et stort behov for oppgradering og oppussing av Geologibygget:

- Store deler av forskningen og undervisningen ved instituttet er avhengig av tilgang til laboratorier. Vi må utbedre når det oppstår akutte situasjoner. Hittil i år har vi opplevd alvorlig vannskade på et instrument til 8 millioner. Reparasjon vil maks koste 1 million kroner. Instituttet er ikke i en situasjon hvor vi kan påta oss kostnader i den størrelsesorden det her er snakk om. Det er en risiko knyttet til hvem som skal betale for reparasjonen. Vi har budsjettert forutsigbare hendelser på instrument, men ikke lagt inn hendelser som er påført oss av andre, for eksempel vannskade fra vaskepersonell, brann i ventilasjonsanlegg og lange strømstans som kan påføre skader på instrument.
- Vi har også lagt inn en begynnende oppgradering av AV-utstyr i tre undervisningsrom samt strategiske satsninger i slutten av perioden.

Det knytter seg usikkerhet til:

- valuta utfordringer til EU prosjekter og andre, hvor UiO har budsjettert med for lav valuta. Euro og GBP samt USD har hatt en stor valutautvikling siste 2 år.
- prosjektilgang via industrien, grunnet utfordringer i olje- og gassektoren.
- kvaliteten av NFR prosjektporteføljen grunnet bemanningsutfordringer

Oversikt over totaløkonomi uten CEED

Totaløkonomi	MN internrapport	2016	2017	2018	2019	2020
Overført saldo	Overført saldo fra i fjor	-13 432	237	6 846	8 876	-933
Overført saldo Total		-13 432	237	6 846	8 876	-933
Inntekter	Bevilgning fra KD	-86 751	-84 482	-85 086	-85 281	-88 460
	Tilskudd fra NFR	-41 902	-36 506	-40 006	-40 317	-40 918
	Tilskudd fra EU	-3 232	-11 971	-4 249	-10 882	-10 000
	Tilskudd fra andre	-14 580	-11 544	-6 604	-1 478	-
	Andre inntekter	-3 814	-3 017	-3 017	-3 017	-3 017
Inntekter Total		-150 279	-147 520	-138 961	-140 975	-142 394
Personalkostnader	Fastlønn	81 642	82 128	73 863	68 891	72 460
	Feriepenger, AGA og pensjon	35 946	36 178	32 595	30 526	31 979
	Variabel lønn	1 870	1 824	1 777	1 956	1 718
	Offentlige refusjoner	-2 218	-1 750	-1 750	-1 750	-1 750
	Andre lønnskostnader	-13	526	1 600	1 500	1 600
Personalkostnader Total		117 227	118 906	108 085	101 123	106 008
Andre driftskostnader	Investeringer	9 547	4 403	3 401	4 430	7 555
	Internhusleie	10 910	10 910	10 910	10 910	10 910
	Andre driftskostnader	28 958	22 427	20 603	17 190	14 989
Andre driftskostnader Total		49 416	37 741	34 914	32 530	33 454
Nettobidrag prosjekter	Egenandel	9 447	9 447	9 556	9 330	9 330
	Internt finansiert frikjøp (BOA)	-6 998	-6 998	-7 045	-6 912	-6 912
	Overhead (int. finansiert)	-2 336	-2 363	-2 370	-2 391	-2 449
	Overhead (ekst. finansiert)	-3 108	-2 904	-2 649	-2 816	-2 831
	Avsluttede prosjekter	300	300	500	300	300
Nettobidrag prosjekter Total		-2 695	-2 518	-2 008	-2 488	-2 562
Årsresultat		13 669	6 609	2 030	-9 810	-5 494
Akkumulert resultat		237	6 846	8 876	-933	-6 428

Forslag til vedtak:

Styret tar det framlagte budsjettet for 2016, samt langtidsbudsjettet til orientering

Sak 2015/37 - Forslag til styremøtedatoer 2016

1. Fredag 4. mars - årsavslutning 2015
2. Fredag 27. mai – tertialavslutning 1T-16
3. Fredag 23. september – tertialavslutning 2T-16
4. Fredag 4. november – innspill til budsjett 2017
5. Fredag 9. desember – budsjett 2017 og framover

Forslag til vedtak:

Styret tar de foreslåtte dagene for styremøter i 2016 til orientering

Sak 2015/38 - Orienteringssaker

a) InterAct – fakultetets revisjon av bachelor- og masterutdanningen

Vi har nå bestemt oss for å gå videre med to bachelorprogrammer: Geologi og geografi, og Geofysikk og klimasystemet.

Akkurat nå arbeider vi mot en frist 11. desember der fullstendige (og «endelige») emnematriser og læringsutbyttebeskrivelser skal leveres til fakultetet slik at studieadministrasjonen der kan starte sin del av InterAct-arbeidet. Geofysikk og klimasystemet er klare til innsending, mens det gjenstår noen endringer for Geologi og geografi-programmet. Utfordringen til det sistnevnte programmet er å få innbakt nok informatikk i det første semesteret (minst 4 stp er antydnet fra fakultetet) for at studentene skal klare KJM1100 og FYS-MEK1110. Det kan gå mot en løsning der KJM1100 flyttes fra første semester til tredje semester og erstattes med passende INF-emne (Geofysikk og klimasystemet har valgt MAT-INF1100). Det er altså en mulighet for at de to bachelorprogrammene får felles start (1. semester).

I tillegg ønsker vi å lage et nytt emne (tentativt GEO1100 - Jordsystemet). Innholdet i dette emnet blir nå skissert og konkretisert av Trond Torsvik.

Jens Jahren koordinerer arbeidet med revisjon av masterprogrammet. Det ser ut til at vi går for ett masterprogram (som i dag) og jobber med å redusere antall studieretninger fra 17 til noe like under 10. Per nå finnes det et forslag på 10 studieretninger. Dette forslaget er foreløpig ikke nådd ned til komitemedlemmene, men det skal skje før jul.

b) Status på våre store sentere, samt ERC'er

SFF CEED

4.12.15 Trine-Lise Gørbitz

Nye, kjente aktiviteter i 2016:

Nye prosjekter

- DEEP Forskerskole 2016-2023 (tilsammen 23 046 kkr), PI Stephanie Werner, med Carmen Gaina og Reidar Trønnes som med-prosjektledere. 1 fulltids koordinatorstilling
- EU PTAL, PI og koordinator av nettverket: Stephanie Werner, 1 postdoc til CEED
- EU SUBITOP, PI Carmen Gaina (partner i Marie S. Curie nettverk), 1 postdoc til CEED
- Frinatek «Hyperextension, PI Torgeir B. Andersen, 1 Postdoc fra ca. 1.7.16
- Frinatek PI og lønn til Mat Domeier, samt til 1 Postdoc for perioden 2018-2020
- Vista postdoc for Grace Shepard for 2 år
- SIU: AwaRE penger for norsk –russisk utveksling, PI Carmen Gaina

Nye ansettelser fra 2016

- Professor Clint Conrad fra 1.8.16
- Wilson gjesteprofessor Hope Jahren 1.8.16 til 31.7.19
- Koordinator for DEEP forskerskole for 2016-23, stilling utlyst
- Overingeniør /førstelinje stilling etter Robson-Trønnes utlyst
- Benjamin Bultel, postdoc for Werner på NFR-prosjekt Crater Clock 15.1.16-14.1.18
- Sara Callegaro, postdoc på SFF-prosjektet 1.3.16-28.2.19
- Fabio Crameri, postdoc på SFF-prosjektet 1.3.16-28.2.19
- Valentia Magni, postdoc på SFF-prosjektet 1.3.16-28.2.19
- Grace Shephard, postdoc på Vista-prosjekt 1.5.16 -30.4.18
- Jean-Christophe Viennet, postdoc for Werner, Hellevang, Dypvik på EU-prosjekt PTAL 4.1.16-3.1.19
- NN, utlyst postdoc på SFF-prosjektet for Trønnes for perioden 1.6.16-30.6.19
- NN, postdoc for Gaina på EU-prosjekt SUBITOP fra sommeren 2016
- NN, postdoc for TB Andersen på Frinatek-prosjekt Hyperextension fra ca. 1.7.16-30.6.19
- 2 KD-stipendiater til erstatning for Marzena Baron og Johannes Jakob
- 1 KD-stipendiat for Adriano Mazzini fra sommeren 2016
- Ca 2 PhD stillinger lønnet av SFF-prosjektet, med tilsetting fra sommeren 2016

FME SUCCESS ved Institutt for geofag

Gudmund Dalsbø, 4. desember 2015

Forskningssentrene for miljøvennlig energi (FME) blei oppretta på bakgrunn av det såkalte klimaforliket på Stortinget. Sentrene har finansiering gjennom CLIMIT-programmet til NFR, men det er også krav om industrifinansiering. Sentrene er virtuelle i den forstand at de ikke (som SFF-ene) har et geografisk hovedsenter, men består av samarbeidende institusjoner. Virkeperioden er åtte år forutsatt positiv midtvegsevaluering.

To av FME-ene har CO₂-fangst og -lagring som tema. FME SUCCESS er ett av disse med lagring (herunder overvåkning) som forskningsfelt. Senteret ledes av Arvid Nøttvedt ved Christian Michelsen Research i Bergen, og forskningspartnere er UiB, UiO, Uni Research, IFE, NGI, NIVA og UNIS. Det er to vitenskapelige ledere, Ivar Aavatsmark ved Uni og Alvar Braathen (tidligere Per Aagaard) hos oss. Ei grov arbeidsdeling er at disse har ansvar for henholdsvis Bergen- og Oslo-noden.

UiO-gruppa er av MN-fakultetet tildelt fire KD-stipendiater fordelt på to perioder. Fra første periode disputerte Anja Sundal våren 2015 med avhandlinga Geological reservoir characterization for sub-surface CO₂ storage. Methodologies for evaluation of reservoir quality and effects of depositional heterogeneities. Javad Naseryan-Moghadams tilsettingsperiode er over. Han fortsetter arbeidet med mål om kunne disputere våren 2016. For andre periode er Sundal tilsatt som postdoc. I tillegg til å videreføre doktorgradsarbeidet vil hun fokusere på feltstudier av naturlige analoger til de undersjøiske reservoarene. Videre er Mohammad Nooraiepour PhD-stipendiat innen geomekanikk. Han samarbeider med NGI om studier på Draupne-kjernen. På INJECT har Rohaldin Miri vært stipendiat. Dette er et KPN-prosjekt som er fullstendig integrert i FME-et. Miri har disputert nå i desember med avhandlinga Effects of CO₂-brine-rock interactions on CO₂ injectivity – implications for CCS.

Helge Hellevang er tilsatt som forsker med 80 prosent finansiering fra prosjektet. Han leder en av prosjektets tre arbeidspakker (reservoirs), men er også tungt forskningsmessig inne i andre arbeidspakker.

En av tankene bak FME-ene er at de skal knytte til seg andre prosjekter med samme tematikk. For tida har SUCCESS samarbeidsavtale med to prosjekter der Institutt for geofag er deltaker. Det ene er PROTECT, som ledes av Uni Research. Prosjektet studerer virkningene geomekanikk, strømnings og kjemi har på takbergartene. UiO har en PhD-stipendiat på prosjektet, Hossein Fazeli, som arbeider med å modellere CO₂-vann-mineral-interaksjoner ved brudd i forseglings. Et annet tilslutta prosjekt er COPASS, som ledes av Alvar Braathen og Ivar Midtkandal. Her studeres aktive og nylig aktive lekkasjesystemer i Utah sammen med flere amerikanske universiteter. Valentin Zuchuat er nyansatt stipendiat på prosjektet.

Det siste året er to nasjonale forberedende initiativer avslutta. Begge har hatt SUCCESS (blant annet ved Per Aagaard) som en av hovedaktørene: En søknad til IODP om prøveboringer i Nordsjøen og Sentrallagerprosjektet, som har tatt sikte på å beskrive mulighetene for Norge som en internasjonal stormakt innen lagring av CO₂. Det arbeides med å videreføre disse arbeidene.

FME SUCCESS har nå omtrent to år igjen. Senteret blei midtvegsevaluert med godt resultat, og de råda som evalueringspanelet kom med, er i hovedsak fulgt opp. Videre har UiOs bidrag til senteret blitt godt mottatt av finansierende industri og av senterets vitenskapelige rådgivningskomite. Det er vedtatt at senteret i sluttperioden skal konsentrere seg om å samle og integrere de oppnådde resultatene og særlig kunne besvare spørsmål om utvalgte mulige lagringsområder på norsk sokkel: 1) Sikrere estimater av lagringskapasitet, 2) kvantifisering av lekkasjerisiko, 3) overvåkningssystemer og 4) injektivitet. En arbeidsplan basert på dette for 2016 og 2017 utarbeides i disse dager.

Til tross for sterke vitenskapelig resultater og gode tilbakemeldinger har SUCCESS vært i en vanskelig økonomisk situasjon. Finansieringsmodellen er slik at NFRs bidrag i hovedsak er direkte proporsjonal med industristøtta (ei krone fra industrien gir to kroner fra NFR). Næringslivets interesse for CO₂-lagring er synkende, og dette har ført til at vi i 2015 bare har hatt to industripartnere, Statoil og Dea. Nå på slutten av året har det imidlertid lyktes å få inn en tredje partner, monitoreringsselskapet Octio. Dette innebærer at senteret igjen er henimot fullfinansiert. Senterstyret har beslutta at de NFR-midlene som utløses ved Octios inntreden, ikke skal fordeles til forskningspartnerne etter den gjeldende nøkkelen, men ut fra institusjonenes bidrag til de oppsatte integreringsoppgavene. Det er derfor fortsatt uklart hvordan økonomien for UiO vil være. Vi har godt håp om at vi vil få en god del av disse ekstramidlene, men de vil i stor grad måtte brukes til å hyre inn forskerkapasitet.

SUCCESS hadde i utgangspunktet en sterk utdanningskomponent, men denne er blitt svakere med åra. Det er derfor gledelig at Institutt for geofag, sammen med UNIS og Colorado School of Mines, har fått støtte fra Senter for internasjonalisering i utdanning til å kjøre et sommerkurs innen CO₂-lagring på master- og doktorgradsnivå de tre kommende åra.

For øvrig kan nevnes at NFR i 2015 har hatt utlysning av en ny runde av FME-er. Institutt for geofag er her – sammen med Det juridiske fakultet – med på en søknad som er initiert av Sintef (NCCS). Avgjørelse kommer på forsommeren 2016. Det jobbes ellers fortløpende med prosjektsøknader for å kunne opprettholde nøkkelkompetanse innen CCS.

ERC ICEMASS - Status per desember 2015, Andreas Kääh

Global Glacier Mass Continuity (ICEMASS) ERC Advanced Grant (1.3.2013-28.2.2018) – Ledet av professor Andreas M. Kääh.

Senteret (ikke finansieringen) startet med ca. 6 måneder forsinkelse, hovedsakelig på grunn problemer med å etablere kontor plass for senteret. Mot slutten av 2014 og begynnelsen av 2015 ble det alvorlige problemer med lagringsplass og nettverk og dette skapte store forsinkelser for senteret og PHD-kandidater som er assosiert til senteret (Solveig Winsvold, Désirée Treichler). Prosjektet er nå ett år forsinket, og dette er formelt meldt til instituttet, fakultetet, universitetet og ERC. Konsekvenser og mulige reaksjoner er under diskusjon med flere av aktørene. Som følge av problemene ble flere feil i IT systemet oppdaget og reparert sommeren 2015. Siden november 2015 begynte det nye IT problemer som igjen har krevd omtrent 1 dag per uke jobb av Chris Nuth (Postdoc i ICEMASS).

Tre Postdoc'er (Chris Nuth, Paul Leclercq; ICEMASS; Robert McNabb, Instituttet/Fakultetet men tilknyttet ICEMASS) og to PHD-kandidater (Luc Girod, Bas Altena; ICEMASS) har vært ansatt siden starten. Robert McNabb skal knytte ICEMASS til andre fagmiljø (vannressurser / hydrologi, klimaforskning og væskedynamikk) og ytterligere en PhD er planlagt for samme formål (2016). To 2-års Postdoc stillinger er for tiden utlyst (ERC i kombinasjon med ESA).

Så langt har ICEMASS i hovedsak utviklet algoritmer og beregningsmetoder, særlig for behandling av store mengder satellitt- og luftbårne data ("big data"). Det ble publisert artikler om vurdering av satellittsensorer og metoder som vil bli brukt i ICEMASS (en artikkel med nesten 20'000 nedlastinger!). (Se også front web-sidene til instituttet og fakultetet fra uke 50, og universitetet fra midten av uke 51). Resultater og ny innsikt om brendringer i Himalaya ble publisert. ICEMASS er med på en artikkel om forandringer av Grønlandsisen som kommer ut i tidsskriftet *Nature* og en artikkel om jordskjelv i Nepal tidligere i 2015 som kommer ut i tidsskriftet *Science*, begge de neste dagene/ukene. Senteret jobber også med et globalt datasett på brehastigheter.

ERC Advanced Grant, Beyond Plate Tectonics, professor T.H. Torsvik

Prosjektperiode 1.11.12 til 30.10.17, total 2 499 010 Euro (ca. 20 mill NOK). Prosjektet er vel etablert og fungerer som planlagt. Tredje rapporteringsperiode har frist ved utgangen av desember. Regnskapet er godkjent av internrevisor ved UiO, og er under innsendelse til EU.

Tilsatte på prosjektet:

Buiter, Susanne, professor 20 %	1.1.15-30.4.16
Steinberger, Bernhard, professor 20 %	1.3.13-30.4.16
Bull, Abigail Aller postdoc	1.3.13-30.4.16
Domeier, Mat postdoc	7.2.12-30.4.16
Dubrovine, Pavel forsker	1.8.13-30.4.16
Thieulot, Cedric forsker med arbeidsplass i Utrecht	1.1.12-31.12.14
Kjøll, Hans Jørgen, PhD delfinansiert av prosjektet	27.7.15-30.4.16
Abdelmalak, M. Mansour, forsker	1.1.16-30.4.16
Kulakov, Evgeniy Postdoc delfinansiert av prosjektet	5.10.15-30.4.16
Shephard, Grace forsker	1.11.15-30.4.16
Busengdal, Marte bachelor-student, timelønn	25.11.15-30.4.16

Administrative utfordringer: prosjektet er stort og får tett oppfølging i siste halvåret så vi får nyttiggjort alle midlene vi har fått tilsagn om.

ERC Start up grant, LUSI Lab, forsker A. Mazzini

Prosjektperiode 1.1.13 til 31.12.17 total sett 1 422 420 Euro (ca. 11mill NOK). Første rapporteringsperiode var i august 2014, og er foreløpig ikke godkjent av EU.

Tilsatte på prosjektet:

Mazzini, Adriano forsker	1.3.13-31.12.17	
Channel, Kevin PhD student	23.2.14 til 22.2.17	arbeidssted UNPAD Indonesia
Karyono, - PhD student	1.7.14 til 30.6.17	arbeidssted UNPAD Indonesia
Collignon, Marine Postdoc	13.8.15-12.8.17	
Mohammad Fallahi Postdoc	27.11. 15-26.11.17	

Administrative utfordringer:

To PhD studenter er indonesiske og jobber ved et universitet i Indonesia og har indonesiske biveiledere. Dette ser ut til å fungere bra. Prosjektet har inngått en rekke samarbeidsavtaler med andre institusjoner, og dette fungerer bra.

ERC Advanced Grant, - Disequilibrium metamorphism of stressed lithosphere (DIME) professor Bjørn Jamtveit

DIME startet opp 1.9 og er allerede godt i gang. Det er nå ansatt 2 PhD-stipendiater og en Postdoc. Begge PhDene er kvinner. En starter medio januar og en i april. Postdocen starter 1. Des 2016. Studenten som ankommer i januar vil jobbe mot et stort internasjonalt 'COntinental Drilling Project i Oman - hvor boring i Samail ofiolitten forhåpentlig starter vinter 2016.

Et mål med dette prosjektet er å undersøke hvordan spenninger i lithosfæren, jordskorpa og det øverste faste laget i mantelen påvirker fluid bevegelse og omdannelsesprosesser i bergarter, i situasjoner langt borte fra (termodynamisk-) likevekt.

Det er bestilt ny AFM (Atomic Force Microscope) til 2 MNOK etter anbudsrunde. Denne vil ankomme og bli installert i Februar 16. PostDocen skal jobbe med denne og vil besøke oss regelmessig i 2016 frem mot det tidspunktet han starter full tid hos oss. Han kommer fra Department of Science and Technology ved Univ Twente i Holland hvor de er eksperter på studier av overflater og komplekse fluider på nanoskala. Vi starter et samarbeid med gruppen for 'PHysics of complex fluids' ved Twente universitetet for å styrke vår kompetanse innen nano-skala studier av krefetr som virker mellom mineraloverflater og ulike fluider. Anja Røyne er DIME's interne ekspert på AFM studier.

c) Instituttseminar 7.-8. januar

7.-8. januar skal vi ha instituttseminar, der alle faste ansatte ved instituttet, samt Tøyenansatte som underviser hos oss er invitert. De to hovedtemaene blir InterAct og Strategi/stillingsplan for instituttet.

d) Orientering om framdrift på stillinger

Mandag 7. desember vil det bli holdt prøveforelesning og intervju med Francois Renard for stillingen som professor i tektonofysikk.

Førsteamanuensis-stillingen i lavtemperatur geokjemi er utlyst med frist 31.12.15. Det jobbes med å informere aktuelle miljøer og personer om at stillingen er ledig.

e) Foreløpig informasjon om tildelinger på prosjekter fra NFR

For årets tildelinger på FRINATEK har instituttet fått tilslag på tre prosjekter. To forskerprosjekter (Torgeir Andersen, Francois Renard) og ett på unge forskertalenter.

f) Ny representant for de midlertidig vitenskapelige ansatte i styret for 2016.

De midlertidig vitenskapelige ansatte har holdt valg på representant til instituttstyret. Valgperioden er ett år. Valgets resultatet:

- Anja Sundal
1. vara Hans Brenna
2. vara Désirée Treichler

Forslag til vedtak:

Instituttstyret tar den framlagte informasjonen til orientering

Sak 2015/39 - Eventuelt
